ᲠᲔᲚᲘᲜᲘᲡ ᲛᲘᲠᲒᲔᲚᲘ

ᲛᲣᲨᲐᲮᲔᲚᲗᲐ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕ. ᲠᲔᲕ.-ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ.

ᲧᲝᲕᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ: თბილისი, კრუზენშტეინის ქუჩა, № 4. ტელეფონები საერთო — დღისა 14—76. სტამბის — ღამისა — 79

რედაქცია ღია ყოველ დღე დილის 10-დან 1 ს. რესპონდენციები და მასალები მიიღება მთელი დღე

ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 4 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ 1921 Წ.

№ 76 ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕ. ᲠᲔᲕ.-ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ. № 76

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝ�თᲔᲙᲐ

რევოლიუციონური ფესვრიგი.

დღეს, როდესაც მთელი ხალხის ყურადღება ახალი ხელისუფლებისა და მის ადგილობრივ ორგანოების მოღვაწეობისაკენ არის მიმართული, როდესაც ახალი რეჟიმის და ხალხის მტრები ყოველ ჩვენ ნაბიჯს უთვალთვალებენ და შეცდომით გადადგმულს სადემაგოგიოთ იყენებენ წყალის ასამღვრევათ, თავის შავ ზრახვების განსახორციელებლათ, ამ დროს განსაკუთრებული სიფრთხილით უნდა იყოს აღბეჭდილი ჩვენი მოქმედება როგორც ცენტრში ისე უფრო პროვინციაში. ეს გარემოება არასოდეს არ უნდა გამოგვეპაროს ყურადღებიდან, მით უმეტეს გათვალი წინებული უნდა გვქონდეს ის დღეს, ჩვენი ცხოვრების აღმშენებლობის პირველდაწყებითი მუშაობის პროცესში, როდესაც საძირკველი ეყრება ახლს. ამ მხრივ განსაკუთრებული ყურადღების ღირსია ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების მოქმედება ერთი იმიტომ, რომ სათანადო მიზანდებულ და გამოცდილ მუშაკთა სიმცირის გამო განსაკუთრებით პროვინციალური ორგანოები არ არიან დაზღვეული არა საიმედო ელემენტების შესვლისაგან, რომლებსაც გასაგები მიზნები ამოძრავებენ. გარდა ამისა მმოქმედ ორგანოების ფუნქციების თავიდანვე შეუძლებელი გამიჯვნა და მათი კომპეტენციის ფარგლების საჭირო სისწორით გამოურკვევლობა ქმნის პირობებს მათი ბუნებრივი საზღვრების გადასალახავათ, რაც იმდენათ ხშირდება და „ჩვეულებრივ“ მოვლენათ ხდება, რამდენადაც პერიფერია მოკლებულია ცენტრის ფაქტიურ კანტროლს და მტკიცე ხემძღვანელობას. თავის უფლების გადაჭეტება, უწყებათა შორის დამოკიდებულების არევ-დარევა—აი ის მოვლენები, რომელთა წინააღმდეგ სისტემატიური და ენერგიული ბრძოლა საჭიროა განსაკუთრებით სანამ ცხოვრება გარკვეულ კალაპოტში არ მოიქცევა და ნორმალურათ წარიმართება. ამ მხრივ უნდა ითქვას ყოველისფერი თავის რიგზე არ არის პროვინციაში, ჩვენ უკვე შემთხვევა გვქონდა მიგვეთითებია რამოდენიმე მაგალითებზე პროვინციის ცხოვრებიდან, რომლებიც მოწმობენ უფლებების ასეთ გადამეტებაზე, ხელმძღვანელი ორგანოების ან მათი ზოგი წევრების მხრივ. სხვა და სხვა მიზეზები შეიძლება ჰქონდეს საფუძვლათ ასეთ ანორმალურ მოვლენებს. ან ეს არის შედეგი უბრალო გაუგებრობისა და უფლებათა გამიჯვნის, ან წარმომდგარი ადმინისტრატიული „თავშეუყრელობა“ და განდიდების სურვილიდან, რაც შაჩვენებელია ერთნაირი უდისციპლინობის, ან და დაბოლოს მისი მამოძრავებელი მიზეზია კონტრ-რევოლიუციონური მიზნები. ყველა შემთხვევებში შედეგი არის ერთი და იგივე: საქმის არევ-დარევა და მთავრობის პრესტიჟის დაცემა. ეს კარგათ უნდა გითვალისწინონ ადგილობრივმა მუშაკებმა და უნდა აწარმოონ ამის წინააღმდეგ გადაჭრილი ბრძოლა, რომელიც არასფრის წინ არ შეჩერდება ოღონდ მუშაობას ნორმალური მიმართულება მიეცეს. აქაც ისე, როგორც სხვა სფეროებში განსაკუთრებული პასუხისმგებლობა მოეთხოვებათ ხელმძღვანელ ამხანაგებს, რომლებიც უდგანან საქმეში ადგილობრივ საქმეების და ჩვენ პარტიულ ორგანიზაციებს. საერთო ძალით და შემოქმედების უნარით მათ უნდა გამოასწორონ ადგილობრივი მუშაობის ეს ნაკლი და განამტკიცონ მათ რევოლიუციონური წესრიგი, რომელსაც ასე ბევრი მტრები ყავს. ამაზეა დამოკიდებული სხვათა შორის ჩვენი აღმშენებლობის წარმატება და საბოლოო გამარჯვება.

საბჭ. საქართველოში

გრუკავროსტას დეპეშები

ბათომში.

ბათომი, 30 მაისი. (დეპეშა). კომპარტიის და დროებითი ბიუროს საოლქო კომიტეტის პრეზიდიუმის გაერთიანებულ სხდომაზე ჩაქვის მუშათა მდგომარეობის საკითხის გამოსარკვევად დაადგინეს, რათა მიღებულ იქმნეს უღრეს ენერგიული ზომები მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის, როგორც სურსათით, აგრეთვე მოგზაურობით.

ჩაის მოგროვების საქმე, საკმარისად ნაყოფიერად ტარდება. ყოველ დღე მუშაობაში მონაწილეობას იღებენ რამდენიმე ასი საბჭოთა მოსამსახურე და წითელ არმიელი. შესდგა პირველი კონფერენცია სახალხო კვების კავშირთა ადგილობრივ კომიტეტისა, რომელმაც მიიღო რეზოლიუცია შრომის მკაცრ დისციპლინის აუკილებლობაზე, რათა მოკლე ხანში აწარმოებ იქნეს შრომის ნაყოფიერება. რეზოლუცია ამბობს: „უსაქმოებს, ზარმაცებს და მოლაზე პიროვნებებს მუშებში არ უნდა ჰქონდეს ადგილი. ყოველმა მუშამ უნდა აიყვანოს თავის მუშობა უმაღლეს წერტილამდე, რათა თავი მაგალითათ აღადგინოს შრომის დისციპლინა“.

ხაშური.

ხაშური. 29 მაისი. (დეპეშით). კოკისპირული წვიმა მოვიდა. მოსავალს პირი უყოდდება. მაისის 29 გაახსნა გრუკავროსტას სამკითხველოსთან ბიბლიოთეკა. სოფლებში გაიმართა მრავალრიცხოვანი მიტინგები. სიტყვები წარმოსთქვეს სქ. რევკომის წევრმა ელისაბედაშვილმა და სხვ. სიტყვა უმთავრესათ ეხებოდა საბჭოთა მთავრობის ეკონომიურ პოლიტიკას. მიტინგი აღფრთოვანებით ესალმება საქართველოს რევკომს.

შულავერი.

30 მაისი (დეპეშით). ხანგრძლივი გვალვის გამო შემოდგომის ნათესებს ძალიან ცუდი პირი უჩანს. ახალი თესლი მხოლოდ ეხლა ითესება. ამ უკანასკნელ დღეებში მოსული წვიმა კარგს იმედებს იძლევა.

სადგ. სანაინი.

28 მაისი. სადგ. სანაინის მუშა მოსამსახურეთა საერთო კრებამ მოისმინა რა ამხ. რუსაძის მოხსენება ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკის რკინის გზის მდგომარეობის შესახებ, მიიღო შემდეგი დადგენილება: მას შემდეგ, რაც საქართველოში გამოცხადდა საბჭოთა ხელისუფლება და მოხდა ამიერ კავკასიის რკინის გზის გაერთიანება, საქართველოს მშრომელ მასსებიანის დადგა კაპიტალს უღლისაგან განთავისუფლების ხანა. ჩვენ ვიცით, რომ ძალა ერთობაშია. საქართველოს პროლეტარიატი, გაერთიანებული ამიერ-კავკასიისა და რუსეთის პროლეტარიატთან, წარმოადგენს დიდს მრისხანე ძალას და ის თამამად და მედგრათ დაადგება პროლეტარიატის იდეალებისათვის დიდ ბრძოლის გზას.

საბჭოთა რუსეთში

გრუკავროსტას დეპეშები

ოქროს მრეწველობა რუსეთში.

მოსკოვი. 17 მაისი. ოქროს დამმუშავებელ მთავარ კომიტეტის მიერ შემუშავებულ გეგმით მიმდინარე წელს უნდა ამოღებულ და დამუშავებულ იქნეს 276 ფუთი ყვითელი და 68 ფუთი თეთრი ოქრო. ეს რაოდენობა 1920 წლისას ერთი-სამად აღემატება. მუშაობა იწარმოებს ურალში, დასავლეთ და აღმოსავლეთ ციმბირში. განზრახულია ოქროს გაწმენდა უბრალო და ჰიდროელურ საშუალებით: ურალში—71 ფუთი, დასავლეთ ციმბირში 27 ფუთი, შუა ციმბირში—53 ფუთი და აღმოსავლეთ ციმბირში—120 ფუთი.

ბრძოლა ხოლერასთან.

როსტოვი, 23 მაისი (ტელეგრაფით). სანიტარულ სამმართველოს მთავარი გამგის თაოსნობით მოწვეულია თათბირი ხოლერის სალაბორატორიო ზომების მისაღებათ, დაადგინეს, რომ სამეცნიერო-ლოგიო ინსტიტუტი გამოიყენონ სალაბორატორიო ბაზად მთელი რესპუბლიკისათვის. ინსტიტუტის მიზანია—მცხოვრებთ და ჯართა გამაფრთხილებელ აპარატებით მომარაგება და ავადმყოფობის გამოკვლევა. ინსტიტუტის მომარაგება საჭირო ქიმიური პრეპარატებით მოწესრიგებულია. ინსტიტუტს დიდი პრაქტიკული და სამეცნიერო მნიშვნელობა აქვს ამ კუთხისათვის.

მანდატის ერთიანი ფორმა.

მოსკოვი. 18 მაისი. ს. რ. ა. კ. პრეზიდიუმ ი დაადგინა მოწვევის კომისიები სახალხო კომისარიატის წარმომადგენელთაგან, რათა შემუშავებულ იქმნას მანდატების ძირითადი ფორმა და მოგვარდეს ბიულეტენების საკითხი. ეს საკითხი აღძრულ იქმნა იმის გამო, რომ ხდებოდა ბოროტმოქმედება მანდატების და მივლინების მოწმობების გაცემაში. ს. რ. ა. კ.-ის სხდომაზე აღნიშნეს, რომ მივლინების საერთო რიცხვმა ზოგიერთ კომისარიატებში მოსაწესრიგერთა საერთო რიცხვის 30 პროც. მიაღწია.

სახალხო მეურნეობის მდგომარეობა.

მოსკოვი. 18 მაისი. წარსული გაზაფხულის მეტეოროლოგიური პირობები სასოფლო მეურნეობისათვის ცუდი იყო. მაგრამ ამისდა მიუხედავათ გაზაფხულზე ნათესი კარგი აღმოჩნდა. რესპუბლიკის მხოლოდ რამოდენიმე რაიონშია გვარიანი ყინული. მაისის პირველ კვირაში ზოგიერთ ადგილას ფრიად ძლიერი წვიმა მოვიდა, მაგალითად: დასავლეთ დვინის ხეობაში, ყუბანში და შავი ზღვის ოლქში, ზემო ვოლგისა და ზემო ოკის რაიონებში ცოტათი გადაწვიმა. ვოლგისა და კობის დნარჩენ რაიონებში გვალვაა. მთელ რესპუბლიკაში ტემპერატურა მეტია. ორლოვის გუბერნიაში ნათესს კარგი პირი უჩანს, ტულის გუბერნიაში ყვარიანია და პერმისაში კი ჩინებულია. აღმოსავლეთ და სამხრეთ აღმოსავლეთში გვალვა ნათესს აფუჭებს.

კავშირთა გაერთიანება.

მოსკოვი. 13 მაისი. მეზარეულთა, მეშაქეთა და მეთამბაქოეთა ცენტრალური კომიტეტმა პრეზიდიუმების შეერთებულ სხდომაზე საჭიროებათ ჩაიარეს მათი გაერთიანება და ერთ სრულიად რუსეთის კავშირის დაარსება.

საზღვარ გარეთ.

გრუკავროსტას დეპეშები.

საფრანგეთის პროლეტარიატის გამოსვლა.

ბერლინი. 27 მაისი (რადიო). ბრესტში არსენალის მუშებმა მოაწყვეს დიდი საპროტესტო მანიფესტაცია, მუშაობის შემცირების წინააღმდეგ. მანიფესტანტებმა წითელ დროშებით გაიარეს ქალაქის გამგეობის წინ ინტერნაციონალის მღერით.

ლიონი. 30 მაისი (რადიო). კვირას საფრანგეთის კომუნისტებმა მოაწყეს დიდი მსვლელობა საფრანგეთის კომუნართა დაკრძალვის ადგილზე პარიზის კომუნის 50 წლის აღსანიშნავად. მსვლელობამ ჩაიარა უინციდენტოთ, მაგრამ შემდეგ პოლიციასთან შეჯახება მოხდა ანარქისტების ჯგუფს. ამ შეჯახების დროს დაჭრა 20 კაცი, მათ რიცხვში დეპუტატი ერნესტ ლეფონი.

საფრანგეთის ბიუჯეტი.

ლიონი. 31 მაისი (რადიო). საფრანგეთის დეპუტატთა პალატაში საბიუჯეტო საკითხის განხილვის დროს ფინანსთა მინისტრმა განაცხადა, რომ ის 58 მილიონი, რომელიც გერმანიამ უნდა გადაუხადოს საფრანგეთს, სრულებით ვერ აკმაყოფილებს საფრანგეთის საჭიროებას და ხარჯებს. ამ გვარათ საფრანგეთმა უნდა გამოიყენოს მთელი თავისი ფინანსიური შესაძლებლობა. მთავრობის თავმჯდომარის ბრიანის განცხადებით ფინანსიურ საკითხზე უფრო მეტ მნიშვნელოვანია, გერმანიის საფრთხისაგან საფრანგეთის უზრუნველყოფის საკითხი. გერმანია უკვე იარაღს თანდათანობით გვაბარებსო, განაცხადა მან. პალატამ ბრიანის განცხადება მოიწონა. „პტიპარიზიენი“-ს ცნობით, ბრიანის პოლიტიკა პალატამ ერთხმათ მოწონა.

უმუშევართა 5 მილიონი.

ნიუიორკი. (რადიო). 31 მაისი. ამერიკულ მუშათა კავშირის აღმასრულებელი კომიტეტი იტყობინება, რომ ამერიკაში უმუშევრები 5 მილიონამდე ითვლება. რამდენიმე ასი ათასი კაცი კვირაში მხოლოდ 3 ჯერ მუშაობს.

შიში ბოლშევიზმისა.

პარიზი. 29 მაისი. (რადიო). ამერიკის საელჩოს მრჩეველმა სამერლინმა მექსიკის პრეზიდენტის აუდიენციაზე განაცხადა ვაშინგტონში არსებულ შიშის შესახებ, რაც გამოწვეულია ბოლშევიკების მოქმედებით. გავრცელებულია ხმები, რომ მექიკაში ბოლშევიკები ემზადებიან აქტიურ გამოსვლისათვის.

ამერიკაში.

ჰეტროგრადი. 17 მაისი. (დეპეშით). კომუნისტური მიმართულებისათვის ნიუიორკის პოლიციამ გაჩხრიკა გაზ. „რადიკალის“ რედაქცია: გაზეთი დახურეს.

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

საგზოთა რუსეთის პრესა

„მესამე რევოლიუცია“

კაპიტალისტები საქმის ხალხია. ისინი აგზავნიან მენშევიკებს, ესერებს და, საზოგადოთ, ყოველ ჯურის შემთხვევებლებს მუშათა წრეებში, რომ იქ პროლეტარიატს ტკბილად უშლიონ ჰამნი კლასთა შერიგების საჭიროებაზე და საშოქალაქო ომის ზიანზე, თუმცა ამავე დროს თვითონ კარგათ იციან, რომ საჭიროა წარმოება ბრძოლისა.

ლოიდ ჯორჯი, ახალი პარლამენტის 112 წევრისადმი მიმართულ თავის სიტყვაში, გარკვევით მოუწოდებს ბურჟუაზიას ბრძოლისაკენ. შესწყდა თუ არა საფრანგეთსა და ინგლისს შორის ყოველგვარი მტრობა და შეულლი, ამ ორ ნაციისათვის მოსალოდნელ საფრთხის გამო, ინგლისის ბურჟუზიული პარტიებიც, რომელიც ოდესღაც ერთი-ერთმანეთს ებრძოდენ, დღეს უნდა გაერთიანდეს მოსალოდნელ საფრთხის წინააღმდეგ, ამბობს ბურჟუაზიის იდეოლოგი. ეს საფრთხე, ლოიდ ჯორჯის სიტყვით, მდგომარეობს იმაში, რომ ახალი პარტია, რომლის მისწრაფებაცაა ნგრევითი პროცესის წარმოება, ისწრაფვის უფლების ხელში ჩასაგდებათ. და ეს პარტია მუშათა პარტია—ცდილობს არსებულ პოლიტიკურ ძალების დაქაქსვას, რის შემდეგაც მას მიეცემა საშუალება არსებულ სოციალისტურ წყობილების დანგრევისა.

სოციალისტები იბრძვიან ყველაფრის დასანგრევათ, რაც კი რამ შეუქმნია სხვა პარტიებს ხანგრძლივი დროის განმავლობაში. კერძო ინიციატივა, პიროვნების ავტორიტეტი, ეხლანდელი ორგანიზაცია ვაჭრობის, მრეწველობის, კრედიტის და სხვა—ყველაფერი ეს ქაფურივით გაქრება, თუ ფეხს მოიკიდებს და გაიმარჯვებს ახალი სისტემა, რომელსაც იცავს და ქადაგობს ჩვენში არსებული ახალი პარტია. ამ სიტყვების შემდეგ დასკვნა უბრალოა: „ბურჟუაზიავ შეერთდით, გაძლიერე და გაამაგრე შენი პარტია, შექმენი ის მთლიან ერთიულათ, ნუ ანაწილებ ძალებს, რომ არ ჩაიგდოს ხელში ძალა-უფლება მუშათა პარტიამ.“

ასე ამწავლიან თავის მრევლს ბურჟუაზიის მამათ მთავრები. იმათ კარგათ იციან, რომ ძალა-უფლება უნდა ქონდეს ხელში პარტიას, მხოლოდ პარტიას ბურჟუაზიულს, რომელიც მტკიცეთ დაიცავს კაპიტალისტების სასარგებლოთ არსებულ ვაჭრობა-მრეწველობის და კრედიტების ორგანიზაციას. მუშებს არ ესაჭიროება თავისი პარტია, რომელიც დაიცავს მათ ინტერესებს, ამბობენ კაპიტალისტები და ამ ამოცანას გადაჭრას ანდობენ სხვადასხვა შემთანხმებლებს, რომელნიც დაძრწიან და მოქმედებენ მუშათა წრეებში.

ასეთ საქმიანობას ჩვენში, რუსეთში კისრულობენ მენშევიკები, ესერები და ანარქისტები, რომელნიც გაჰკივიან: „ძირს კომუნისტებიო“. როდესაც ეს არ გაუდისთ გამოდიან ცბიერი ლოზუნგებით: „ხელისუფლება საბჭოებს და არა პარტიებს“ და როდესაც სიტყვა საქმეთ უნდა იქცეს, ეს ვეშაპტონები მოითხოვენ ძალა უფლების თავის პარტიის ხელში გადაცემას, რომ შემდეგ უბოძონ იგი კადეტებს და შავრაზმელებს.

ლოიდ ჯორჯმა, გამოსთქვა რა შიში მუშათა პარტიის შეუფერებელი მისწრაფების შესახებ ძალა-უფლების ხელში ჩასაგდებათ, მოუწოდა კაპიტალისტებს ერთობისაკენ, რომ ხელიდან არ გამოგვეცალოს ძალა-უფლება და რომ დაასუტონ ინგლისის მუშათა პარტიის ხელისუფლებისადმი მისწრაფება: ჩვენ მენშევიკებს და ესერებს უკვე მიცემული აქვთ ლოზუნგი კომუნისტების წინააღმდეგ საბრძოლველათ და ეს არის ახალი ტიპის ბრძოლა საერთაშორისო კაპიტალისა, რომელმაც ვერ მოახერხა შეიარაღებული ძალით საბჭოთა რუსეთის დასამარება.

მილიუკოვის გაზ. „უკანასკნელი ცნობები“-ს 25 მარტის სტატიაში: „გამოძახილი“, რომელსაც ხელს აწერს ვინმე „ესერი“, ავტორი აყენებს ამ ეთ ტაქტიკას: „უფლება საბჭოებს და არა პარტიებს“, „განთავისუფლება შრომის“, „თავისუფლი გაერთიანება მუშების, გლეხების და მშრომელი ინტელიგენციის“, მეტის მეტათ გაზრდილი წითელი არმიის დემობილიზაცია“, „ვაჭრობის თავისუფლება“, გაუქმება „სოვხოზების“, „სამეწარმეო კომუნების“ და „მიწის საკუთრების ცნობა“—აი მოთხოვნილებანი, რომელნიც, ვითომც, გამოდგებიან მესამე რევოლიუციის ლოზუნგებათ.

მსოფლიო ბურჟუაზიამ ისროლა, მესამე რევოლიუციის ლოზუნგები, რომელსაც ეტაკნ მენშევიკ-ესერები და დაიწყეს შემოტევა, მაგრამ მუშებმა უნდა კარგად გაიგონ რომ მათი მოტყუება სწადიათ.

ამ მახინაციის შინაარსი შემდეგში მდგომარეობს: შეანარჩუნონ ძალა-უფლება ბურჟუაზიულ პარტიებს და არ მისცენ მუშათა პარტიას საშუალება უფლების ხელში აღებისა საზღვარგარეთ და ამით ხელის უფლებას ჩამოაცილონ კომუნისტები და საბჭოთა დროშის ქვეშ თავი მოუყარონ ბურჟუაზიულ პარტიებს რუსეთში.

ასეთია ეს „მესამე რევოლიუცია“ და რომ გავხსნათ მისი ფარჩხილები. ჩვენ დავინახავთ კონტრ-რევოლიუციის მორიგ ავანტიურას, რომლის წინმძღოლადაც გამოდიან დღეს მენშევიკ-ესერები; მათ საქმიანობას გულის ფანცქალით თვალყურს ადევნებს ბურჟუაზია რომელიც შეძრწუნებულია მუშათა პარტიის ხელისუფლებისადმი მისწრაფებით როგორც ინგლისში, აგრეთვე, სასაკვირველია, სხვა ქვეყნებშიდაც.

საბჭ. საქართველოში

გრუკავროსტას დეპეშები

26 მაისს დღესასწაული ფოთში.

ფოთი, 30 მაისი. (დეპეშა). დადგენილ წესის თანახმად, 26 მაისის დღესასწაული დაიწყო დილის 10 საათზე. ყველა საბჭოდრო ნაწილები, მუშები, მოქალაქენი 11 საათისათვის შეიკრიბნენ ახალ საბჭოდრო ტაძართან. აქტიურ მონაწილეობის იღებდა გრუკავროსტას ქვეანყოფილება, რომელსაც დაკისრებული ჰქონდა მთელი ტეხნიკური სამუშაო, ახალგაზრდა კომუნისტთა კავშირი და საყოველთაო განათლების განსაკუთრებულ დანიშნულების რაზმი.

ახალ ტაძართან მიტინგი გახსნა რეკომის თავმჯდომარემ ამხ. გოგიამ, რომელმაც თავის მისასალმებელ სიტყვაში აღნიშნა 26 მაისის დღესასწაულის მნიშვნელობა, როგორც საქართველოს მშრომელთა მენშეკიკების ჩაგვრის საგან განთავისუფლების აქტი. შემდეგ მისასალმებელი სიტყვა წარმოსთქვა საქართველოს რევკომის სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა ამხ. ლამბაროვმა, რომელმაც განუმარტა მოქალაქეებს ეროვნულ თავისუფლების იდეა. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლებამდის საბელმწიფოს სათავეში უდგა ბურჟუაზია, ამიტომ ცხადია, რომ ამ თავისუფლებით მხოლოდ ის სარგებლობდა.

ეხლა კი, 25 თებერვლის შემდეგ საქართველოში ძალა უფლება გადავდა მუშათა კლასის ხელში, და ამიტომ 26 მაისს ჩვენ ვდღესასწაულობთ უკვე მუშათა და გლეხთა საქართველოს თავისუფლებას. აქ. ლამბაროვს სიტყვა დაფარა ძლიერმა ტაშმა და ძახილმა: „გაუმარჯოს მუშათა და გლეხთა ხელისუფლებას“. ინტერნაციონალის მღერათ პროცესია გაემართა პარკისკენ სადაც გაიმართა ჯარების აღლუმი და მიტინგი. აღლუმი მიღო ამხ. ლამბაროვმა, რომლის მისალმებაზეც ჯარი ერთიანად უპასუხებდა „გაუმარჯოს დამოუკიდებელ საქართველოს“, შემდეგ გაიხსნა მიტინგი, რომელზედაც გამოვიდნენ წითელ არმიელები და კომუნისტები, საბოლოო სიტყვა წარმოსთქვა ამხ. ლამბაროვმა, რომელსაც დამსწრენი ძლიერი ტაშით შეხვდნენ—უნდა ღვინშნოთ ბავშვების მონაწილეობა მანიფესტაციებში. დაწყებილნი რიგიგად, თავის მასწავლებლების წინამძღოლობით, ინტერნაციონალის მღერით, ბავშვები გეზარიანენ ტაძრისკენ, ხოლო იქიდან თეატრში საბავშო წარმოდგენაზე, სადაც მათ საუზმე დაურიგეს.

რევკომის შენობა და ყველა საბჭ. დაწესებულებანი მართული იყო გირლიანდებით და მარქსის, ენგელსის, ზინოვიევის და ტროცკის სურათებით. საღამოს ბაღში სეირნობა გაიმართა, უკრავდა საბჭოდრო მუსიკა. იქვე წარმოადგინეს დრამა ქართულ ენაზე, ხორომ შეასრულა ინტერნაციონალი და ეროვნული სიმღერები. თეატრში წარმოდგენები მიდიოდა, რომელთანაც ერთად ასრულებდნენ ინტერნაციონალს.

საბჭოთა რუსეთში

გრუკავროსტას დეპეშები

ოქროს მრეწველობა რუსეთში.

მოსკოვი. 17 მაისი. ოქროს დამმუშავებელ მთავარ კომიტეტის მიერ შემუშავებულ გეგმით მიმდინარე წელს უნდა ამოღებულ და დამუშავებულ იქნეს 276 ფუთი ყვითელი და 68 ფუთი თეთრი ოქრო. ეს რაოდენობა 1920 წლისას ერთი-სამად აღემატება. მუშაობა იწარმოებს ურალში, დასავლეთ და აღმოსავლეთ ციმბირში. განზრახულია ოქროს გაწმენდა უბრალო და ჰიდროელურ საშუალებით: ურალში—71 ფუთი, დასავლეთ ციმბირში 27 ფუთი, შუა ციმბირში—53 ფუთი და აღმოსავლეთ ციმბირში—120 ფუთი.

ბრძოლა ხოლერასთან.

როსტოვი, 23 მაისი (ტელეგრაფით). სანიტარულ სამმართველოს მთავარი გამგის თაოსნობით მოწვეულია თათბირი ხოლერის სალაბორატორიო ზომების მისაღებათ, დაადგინეს, რომ სამეცნიერო-ლოგიო ინსტიტუტი გამოიყენონ სალაბორატორიო ბაზად მთელი რესპუბლიკისათვის. ინსტიტუტის მიზანია—მცხოვრებთ და ჯართა გამაფრთხილებელ აპარატებით მომარაგება და ავადმყოფობის გამოკვლევა. ინსტიტუტის მომარაგება საჭირო ქიმიური პრეპარატებით მოწესრიგებულია. ინსტიტუტს დიდი პრაქტიკული და სამეცნიერო მნიშვნელობა აქვს ამ კუთხისათვის.

მანდატის ერთიანი ფორმა.

მოსკოვი. 18 მაისი. ს. რ. ა. კ. პრეზიდიუმ ი დაადგინა მოწვევის კომისიები სახალხო კომისარიატის წარმომადგენელთაგან, რათა შემუშავებულ იქმნას მანდატების ძირითადი ფორმა და მოგვარდეს ბიულეტენების საკითხი. ეს საკითხი აღძრულ იქმნა იმის გამო, რომ ხდებოდა ბოროტმოქმედება მანდატების და მივლინების მოწმობების გაცემაში. ს. რ. ა. კ.-ის სხდომაზე აღნიშნეს, რომ მივლინების საერთო რიცხვმა ზოგიერთ კომისარიატებში მოსაწესრიგერთა საერთო რიცხვის 30 პროც. მიაღწია.

სახალხო მეურნეობის მდგომარეობა.

მოსკოვი. 18 მაისი. წარსული გაზაფხულის მეტეოროლოგიური პირობები სასოფლო მეურნეობისათვის ცუდი იყო. მაგრამ ამისდა მიუხედავათ გაზაფხულზე ნათესი კარგი აღმოჩნდა. რესპუბლიკის მხოლოდ რამოდენიმე რაიონშია გვარიანი ყინული. მაისის პირველ კვირაში ზოგიერთ ადგილას ფრიად ძლიერი წვიმა მოვიდა, მაგალითად: დასავლეთ დვინის ხეობაში, ყუბანში და შავი ზღვის ოლქში, ზემო ვოლგისა და ზემო ოკის რაიონებში ცოტათი გადაწვიმა. ვოლგისა და კობის დნარჩენ რაიონებში გვალვაა. მთელ რესპუბლიკაში ტემპერატურა მეტია. ორლოვის გუბერნიაში ნათესს კარგი პირი უჩანს, ტულის გუბერნიაში ყვარიანია და პერმისაში კი ჩინებულია. აღმოსავლეთ და სამხრეთ აღმოსავლეთში გვალვა ნათესს აფუჭებს.

კავშირთა გაერთიანება.

მოსკოვი. 13 მაისი. მეზარეულთა, მეშაქეთა და მეთამბაქოეთა ცენტრალური კომიტეტმა პრეზიდიუმების შეერთებულ სხდომაზე საჭიროებათ ჩაიარეს მათი გაერთიანება და ერთ სრულიად რუსეთის კავშირის დაარსება.

საზღვარ გარეთ.

გრუკავროსტას დეპეშები.

საფრანგეთის პროლეტარიატის გამოსვლა.

ბერლინი. 27 მაისი (რადიო). ბრესტში არსენალის მუშებმა მოაწყვეს დიდი საპროტესტო მანიფესტაცია, მუშაობის შემცირების წინააღმდეგ. მანიფესტანტებმა წითელ დროშებით გაიარეს ქალაქის გამგეობის წინ ინტერნაციონალის მღერით.

ლიონი. 30 მაისი (რადიო). კვირას საფრანგეთის კომუნისტებმა მოაწყეს დიდი მსვლელობა საფრანგეთის კომუნართა დაკრძალვის ადგილზე პარიზის კომუნის 50 წლის აღსანიშნავად. მსვლელობამ ჩაიარა უინციდენტოთ, მაგრამ შემდეგ პოლიციასთან შეჯახება მოხდა ანარქისტების ჯგუფს. ამ შეჯახების დროს დაჭრა 20 კაცი, მათ რიცხვში დეპუტატი ერნესტ ლეფონი.

საფრანგეთის ბიუჯეტი.

ლიონი. 31 მაისი (რადიო). საფრანგეთის დეპუტატთა პალატაში საბიუჯეტო საკითხის განხილვის დროს ფინანსთა მინისტრმა განაცხადა, რომ ის 58 მილიონი, რომელიც გერმანიამ უნდა გადაუხადოს საფრანგეთს, სრულებით ვერ აკმაყოფილებს საფრანგეთის საჭიროებას და ხარჯებს. ამ გვარათ საფრანგეთმა უნდა გამოიყენოს მთელი თავისი ფინანსიური შესაძლებლობა. მთავრობის თავმჯდომარის ბრიანის განცხადებით ფინანსიურ საკითხზე უფრო მეტ მნიშვნელოვანია, გერმანიის საფრთხისაგან საფრანგეთის უზრუნველყოფის საკითხი. გერმანია უკვე იარაღს თანდათანობით გვაბარებსო, განაცხადა მან. პალატამ ბრიანის განცხადება მოიწონა. „პტიპარიზიენი“-ს ცნობით, ბრიანის პოლიტიკა პალატამ ერთხმათ მოწონა.

უმუშევართა 5 მილიონი.

ნიუიორკი. (რადიო). 31 მაისი. ამერიკულ მუშათა კავშირის აღმასრულებელი კომიტეტი იტყობინება, რომ ამერიკაში უმუშევრები 5 მილიონამდე ითვლება. რამდენიმე ასი ათასი კაცი კვირაში მხოლოდ 3 ჯერ მუშაობს.

შიში ბოლშევიზმისა.

პარიზი. 29 მაისი. (რადიო). ამერიკის საელჩოს მრჩეველმა სამერლინმა მექსიკის პრეზიდენტის აუდიენციაზე განაცხადა ვაშინგტონში არსებულ შიშის შესახებ, რაც გამოწვეულია ბოლშევიკების მოქმედებით. გავრცელებულია ხმები, რომ მექიკაში ბოლშევიკები ემზადებიან აქტიურ გამოსვლისათვის.

ამერიკაში.

ჰეტროგრადი. 17 მაისი. (დეპეშით). კომუნისტური მიმართულებისათვის ნიუიორკის პოლიციამ გაჩხრიკა გაზ. „რადიკალის“ რედაქცია: გაზეთი დახურეს.

დღეს ნოემერში:

საფრანგეთის პროლეტარიატმა მოაწყო საპროტესტო მანიფესტაცია მუშაობის შემცირების წინააღმდეგ.

საფრანგეთის კომუნისტებმა და ანარქისტებმა გამართეს მანიფესტაცია პარიზის კომუნის 50 წლის აღსანიშნავად. მოხდა შეტაკება პოლიციასთან; დაიჭრა 20 კაცი, მათ შორის დეპუტატი ლაფონი.

ამერიკაში უმუშევართა რიცხვი 5 მილიონს უდრის.

გერმანიის მთავრობამ 1 ივნისამდე ანტანტას გადაუხადა კონტრიბუციის ანგარიშში ერთი მილიარდი ოქროს მარკა.

ირლანდიაში ინგლისის მთავრობამ საალყო წესები გამოაცხადა.

რედაქტორის წევრებს პასუხისგებაში აძლევენ.

ქრისტიანიაში.

ნაუენი. 31 მაისი. (რადიო). ქრისტიანიის ქუჩებში სერიოზული უწესრიგობანი ხდება, რომელთა წინააღმდეგ პოლიცია მოქმედებს. ადგილი ჰქონდა სერიოზულ შეჯახებებს. ყველა ბურჟუაზიულ გაზეთების გამოცემა შეჩერებულია. გამოდის მხოლოდ სოციალ-დემოკრატიული გაზეთები.

საალყო წესები ირლანდიაში.

ნაუენი. 31 მაისი. (რადიო). ინგლისის მთავრობამ სამხრეთ ირლანდიაში საალყო წესების გამოცხადება დაადგინა.

1 მილიარდი ოქროს მარკა.

ნაუენი. 30 მაისი. (რადიო). გერმანიის მთავრობამ გადასცა აღორძინების კომისიას 850,000,000 მარკა. 1 ივნისამდის გადახდილი ჯამი 1 მილიარდ მარკას უდრის.

საერთაშორისო საგამომძიებლო კომისია.

ანგორა. 20 მაისი. ბერძენთა ჯარების მიერ მშვიდობიან მცხოვრებზე ჩადენილ მხეცობის განსახილველათ სტამბოლიდან ჩამოსული საერთაშორისო საგამომძიებლო კომისია შეუდგა დაზარალებულთა საკითხის გამორკვევას.

სტამბოლი

ანგორა. 19 მაისი. სტამბოლში მყოფ ბერძენთა მოზრდილი ბრბო საბერძნეთის საპატრიარქოს შენობასთან შეიკრიბა და უწმინდესი სინოდის წევრთა სტამბოლიდან განდევნა მოითხოვა. დემონსტრაცია არ დაიშალა, ვიდრე პატრიარქი კატეგორიულად არ დაჰპირდა მათ თხოვნის უახლოეს დროში შესრულებას.

ზემო-სილეზიაში

ნაუენი 31 მაისი (რადიო) ზემო სილეზიაში ბრძოლა სასტიკ ხასიათს ღებულობს. ამბოხებულთა მეთაური კორფანტი თავისუფლათ იმყოფება სამთომადნო მრეწველობის რაიონში. გერმანული პრესა ამაში ხედავს ანტანტის სისუსტეს.

— კვირას ზემო-სილეზიაში გრანდიოზული მანიფესტაციები გაიმართა. ყველა პარტიებისა და კლასების წარმომადგენლებმა გამოსთქვეს აზრი, რომ ზემო სილეზია გერმანიას უნდა დარჩესო.

—კვირას ზალცბურგში სახალხო არჩევნები გაიმართა. 100 000 დამსწრეთაგან 95.000 კაცმა გერმანიასთან შეერთების სურვილი გამოსთქვა.

პოლონეთთან სავაჭრო დამოკიდებულების წინ.

ვარშავა, 30 მაისი (რადიო). პოლონეთის ვაჭრობა მრეწველობის ოფიციალური ორგანო ეთივ ებს ვრცელ წერილს რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულების აღდგენისა და ამ ორ სახელმწიფოს დამაკავშირებელ საერთო ინტერესების შესახებ. (კავროსტა).

პოლონეთის ელჩი მოსკოვში.

რიგა. 30 მაისი. (რადიო) რუსეთის პრესა ადასტურებს მოსკოვში პოლონეთის ელჩად დაროვსკის დანიშვნას.

ფინლიანდიაში.

პეტროგრადი. 17 მაისი. (დეპეშით). ფინლიანდიაში დაატუსაღეს ფინლიანდიის კომუნისტური პარტიის ერთ-ერთ დამაარსებელთაგანი, გაზეთ „სათსაპკულის“ რედაქტორი.

გულუხვობისათვის სასჯელი.

პეტროგრადი. 20 მაისი. (დეპეშით). მარტის აჯანყების დროს დაჭრილ კომუნისტების მოვლისათვ ს ბერლ ნის სასამართლომ ერთ ქალს ექვსი წლით დაპატიმრება მიუსაჯა.

მთავროგის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დ ე კ რ ე ტ ი № 39

საქართველოს ხ. ხ. რ. რევოლიუციონური კომიტეტისა,

პროზოროვსკის ყვავილის ასაცრელი დეტრიტის დამზადებელი ინსტიტუტის ნაციონალიზაციის შესახებ.

საქართველოს მშრომელი ხალხის ფართო მასისა და წითელ არმიელების ყვავილის ასაცრელი დეტრიტით უზრუნველყოფის მიზნით, რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს:

1. ქ. ტფილისში არსებული (ტატიანის ქ- № 10) ყვავილის ასაცრელი დეტრიტის დამმზადებელი ინსტიტუტი. რომელიც ეკუთვნის პროზოროვსკისას, მთელი მოწყობილებით, ლაბორატორიითა და ინვენტარით გამოცხადებულ იქმნეს საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის საკუთრებად.

2. ამა დეკრეტის პირველ (1 მუხლში) აღნიშნული ყვავილის ასაცრელი დეტრიტის დამმზადებელი ინსტიტუტი გადაეცეს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის გამგებლობაში.

3. დეკრეტი ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტის თავმჯდომარის

მოადგილე **კვირკველია.**

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარი

კუჭაიძე.

რევკომის მდივანი **შ. გაბრიჩიძე.**

1921 წ. ივნისის 3

ტფილისი სასახლე.

ხ ნ ა

სულ ცოტა ხნით გადაეკრა
მთელ ცის სივრცეს ლამე, ბნელი,
მოინდომა, რომ შთაენთქა—
ბადრი მთვარე ქვეყნის მხსნელი!..
მაგრამ მთვარემ ბნელსა ძალი:
ამოიჭრა შუქ სტყორცნა,
გაანათა კვლავ ცის სივრცე.
და ქვეყანა გადაჰკოცნა!!

***

ძლევა ვლირსე, სულის ღმერთო, სიცოცხლელში მოვეწარი—
რომ გაწითლდა, აყვავ ლდა ჩემი ტურფა საქართველო;
გოლგოთაზე ალიმართა ხმ ვ ნოსილი ძლევის ჯვარი
და დაიდგა თავისუფლად, ერისათვის სამლოცველო!!

***

მიხარიან, ცხა ვ ს წვდები, მიხარიან, რომ შეიღო
ამომავალ დიდი ხნიდან განთიადის რწმენის კარი
და ზეფირმა გადარეცხა, სამუდამოთ თან წაიღო
ყოველივე ძმათა შორის: შური, მტრობა საზიზღარი.

„ა—ტი.

26 მაისი 1921 წ.

აბხ. პროვის მოხსენება საბჭოთა რუსეთის საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ

მაისის 29 ს სახელმწიფო დრამის თეატრში პარტიულ მუშაკთა და პროფკავშირების წევრთა აუარებელი აუდიტორიის წინაშე მოხსენებით გამოვიდა ამხ. კიროვი საბჭოთა რუსეთის საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ:

აეხანაგებო, მე დავალებული მაქვს გაგიზიაროთ თქვენ ჩემი მოსაზრებანი, თუ როგორ მდგომარეობაშია ეხლა საბჭოთა რესპუბლიკების წარმომშობი—საბჭოთა რუსეთი. ყველა დანარჩენ „პატარა“, თუ შეიძლება ასე ითქვას, საბჭოთა რესპუბლიკებმა გულდასმით თვალყური უნდა ადევნონ იმას, თუ რა ხდება რუსეთის ტერიტორიაზე, ვინაიდან ძნელი მისახვედრი არ არის, რომ თუ რუსეთს ყინულიანი ტალღები მიაწვება, მაშინ დანარჩ ნ საბჭოთა რესპუბლიკებში აღარ იქნება სითბო. ყოველი გასაჭირი საბჭოთა რუსეთისა, ყოველი განსაცდელი, რომელიც მას დაატყდება თავზე, თავისი შედეგებით, საბჭოთა რესპუბლიკებსაც დაეწვება. მაგრამ ამას გარდა, გამოცდილებას აღმშენებლობის საქმეში, რომელსაც ეწევა რუსეთის მუშა ხალხი, თავისი გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს დანარჩენ საბჭოთა რესპუბლიკებისათვისაც. ამ შემთხვევაში მათი მდგომარეობა გაცილებით მსუბუქია, ვიდრე ჩვენი იყო. ჩვენს წინაშე ტრაფარეტები არ სჩანდა. ჩვენ ყველაფერს ახლად ვქმნიდით, ვინმესაგან დამოუკიდებლივ ვაშენებდით მუშათა და გლეხთა სახელმწიფოს ფორმებს და ვხელმძღვანელობდით იმ ძალებით, რომლითაც სავსე იყო საბჭოთა რუსეთი. ახალგაზდრა საბჭოთა რესპუბლიკათა უკან სდგას უზარმაზარი საბჭოთა რუსეთის დიდი გამოცდილება. საჭიროა, რომ ანგარიში გაუკეთოთ იმას, თუ რა განიცადა საბჭოთა რუსეთმა, რადგანაც იგი განვითარების ახალ ფაზისში შედის, დასავლეთი ევროპის საზოგადოებრივი აზრი ამ ჟამად განსაკუთრებულ ინტერესს იჩენს რუსეთისადმი. არასოდეს დასავლეთ ევროპის პრესაში არ იწერებოდა ისე ბევრი საბჭოთა რუსეთის შესახებ, როგორც ეხლა, მაგრამ ამისდა მიუხედავად ცხრა მეათედი ცნობებისა რუსეთის შესახებ სრულიად არ აშუქებს მართლა რუსეთის ვითარებას.

აღნიშნავენ, რომ საბჭოთა ხელისუფლებამ თავის პირდაპირ გზას გადაუხვია ჩვენ საქმე გვაქვს კაპიტალიზმის მოაკალნაშთებთან.

ჩვენი პროგრამა გარკვეულად გვეუბნება, რომ ჩვენ ვდგამთ პირველ ნაბიჯებს ამ მიზნისაკენ, რომ ჩვენ უნდა გავიაროთ მთელი რიგი გარდამავალი საფეხურებისა. ჩვენ ძალიან კარგათ ვიცით, რომ კლასები დაგვრჩენ და კიდევ მრავალ ხანს იარსებებენ ისინი, რომ გლეხურ უმრავლესობის ქვეყნაში, ისინი დარჩებიან კიდევ დიდ ხანს, მრავალ წელთა განმავლობაში. მინიმალური ვადა, რომლის განმავლობაშიც შესაძლებელი გახდება ისეთი მოგვარება მსხვილი მრეწველობისა, რომ მას შეძლება მიეცეს შექმნას ფონდი სოფლის მეურნეობის და ამორჩილებლად, უნდა განიხილოს ათი წლით. ეს მინიმალური ვადათ ჩაითვლება მაშინ, თუ ტეხნიკური პირობები მართლაც და შესამჩნევათ ხელსაყრელი იქნება. ჩვენ კი ვიცით, რომ ტეხნიკური პირობები ჩვენში, პირიქით, შესამჩნევათ—სწორეთ არახელსაყრელია. თანამედროვე მსხვილი მრეწველობის საფუძველზე რუსეთის აღორძინების გეგმა ჩვენა გვაქვს—ეს არის ელექტროფიკაცია, რომელიც დამუშავებულია მეცნიერული ძალების მიერ. ამ გეგმით მინიმალურ ვადათ ნაგულისხმევია ათი წელიწადი, თუ პირობები დაახლოვებით მაინც ნორმალური იქნებიან. მაგრამ ჩვენ ისიც კარგად ვიცით, რომ ასეთი პირობები ჩვენში არ არის. ამ რიგათ იქმნება შესაძლებლობა ისეთი მდგომარეობის, როცა რჩებიან კლასები—პროლეტარიატის მოწინააღმდეგენი. შემდეგ იქნება უკლასო საზოგადოება, მარქსი და ენგელსი დაუნდობლად ებრძვიან იმ პირებს, რომელნიც ივიწყებდენ კლასთა სხვადასხვობას, მ ჯელობდენ მწარმოებლებზე, ხალხზე და საერთოდ მშრომელთა შესახებ. საერთოდ არ არსებობს მშრომელნი ან მოუშაკები, არაძედ არსებობს ან წვრილი მეპატრონე საწარმოვო საშუალებათა, რომლის ხსნა ხელოვნეგია და მიდრეკილება სავსებით კაპიტალისტურია, და რომელსაც სხვა თვისება არც შეიძლება რომ ექნეს, ან და დაქირავებული მუშა. თუ ჩვენ ძიებედით ამ საკითხამდის ჩვენი ბრძოლის სამი წლის შემდეგ, გამოვსტაცეთ რა პოლიტიკური ძალაუფლება პროლეტარიატისა, როდესაც ჩვენ ვიცით, რაოდენი საოცარი სიძნელე არსებობს კლასთა შორის დამოკიდებულებაში მაშინ, როდესაც ისინი ჯერ კიდევ არსებობენ, როდესაც ბურჟუაზიულ ნაშთებს ჩვენ ვხედავთ ჩვენი ცხოვრების ყოველ კუნჭულში, საბჭოთა დწესებულებებში, ასეთ პირობებში ჩვენში ისეთი პლატფორმის წაყენება, როგორ ს თეზ სებიც მე წ გიკითხეთ, უეჭველად უნდა ჩაითვალოს სინდიკალისტურ ანარქიულ აშკარა და ცხად გადახრათ. ეს გადმეტებული სიტყვა არ გახლავთ. იგი მოფიქრებულია. გადახრა არ ნიშნავს კიდევ მთლიან მიმდინარეობას. გადახრა არის ის, რისი გამოსწორებაც შეიძლება. ამხანაგები გადასცდენ სწორ გზას, იბნევიან, მაგრამ ნამდვილ გზაზე მათი დაყენება მაინც შესაძლებელია. ჩემის აზრით, სწორეთ ამ გარემოებას გამოხატავს რუსული სიტყვა „уклон“—გადახრა. ეს ხაზის გასმაა იმ გარემოებისა, რომ ჯერ ჯერობით არ არის რაიმე საბოლოოდ დამთავრებული, რომ საქმის ადგილათ გამოსწორება შეიძლება, ეს არის სურვილი გაფრთხილებისა და საკითხის მთლიანად პრინციპიალურად დასმისა. თუ კი ვინმე გამონახავს უფრო მოხდენილ რუსულ სიტყვას, რომელიც ამავე აზრს გამოხატავდეს—კეთილ ინებოს და გვითხრას. მე იმედი მაქვს, რომ უბრალო სიტყვების შესახებ აქ ჩვენ კამათს არ გავმართავთ, ხოლო არსებითად ჩვენ გავარჩევთ ამ თეზისს, როგორც ძარიან მოფუშავეხი, არაძედ არსებობს ან

მეოფელ მატერიალურ მდგომარეობისადმი. ჯარის კაცი ჩვეულებრივ ომშ ვერასოდეს ვერ მიხვდება, რომ იგი სამკედრო სასიცოცხლო ბრძოლაა წარმოებული. სამოქალაქო ომში მებრძოლნი ყოველ ლონეს ხმარობენ გასაძარცვლად. ამიტომ გასაგებია, თუ რაოდენი დ ნაკლისი და ნგრევა მოსდევ თან სამოქალაქო ბრძოლას.

აქედან ჩვენ ძალა და დრო არ გვქონდა მიგვექცია უურადღება დანაკლისისათვის, და აქა-იქ შეძარერებელ ზომებს ვდებულობ დით, ეს მხოლოდ იმისათვის, რომ სამოქალაქო ომს მოეცა ჩვენთვის რაც შეიძლება მეტი დადებითი შედეგები.

სამოქალაქო ომში ჩვენ უნარი გამოვიჩ ნეთ. რუსეთის მუშებმა და გლეხებმა თავის არსებობაში გამოძებნეს ძალა იმ კედლის დასანგრევათ, რომელიც მთელი ქვეყნის იმპერიალისტებმა აღმართეს. იქნება ჩვენ ძლიერ თამამანი ვართ, მაგრამ ნგრევამ, რომელიც ჩვენ წინაშე ხდებოდა, ჩვენ არ გაგვაკვირვა. უკვე მთელი ქვეყნის შრომის ფრონტზე შეიქმნა შტურვითი სამხედრო გაწყობილება; თუმცა ისე ჩანდა, თითქოს შეუძლებელი იყო ერთბაშად ყველა ჭრილობათა განკურნება; თითქოს ჩვენს ქვეყანაში, სადაც არსებობდა სიღარიბე, არ შეიძლებოდა რაიმე ნიადაგზე დაყრდნობა, როდესაც თითქოს ყველაფერი იშლებოდა და ინგრეოდა. მაგრამ ჩვენ აქაც ვიპოვეთ დასაყრდნობი ხიდგი და სუშაობა გავჩარხეთ. რუსეთში მუშაობა სწარმოებს მთელი სიღრმე-სიგანით და ისე სწარმოებს, რომ ქვეყანა შეექმნას სოციალისტურ სახელმწიფოდ, ამ სიტყვის ნამდვილი მნიშვნელობით.

(დასასრული ხვალ)

ქრონიკა

მუშათა ცენტრ კლუბში. ივნისის 4 საღამოს 5 საათზზე, მუშათა ცენტრ კლუბში ხორეოგრაფიული სტუდიის კრება მოხდება.

ხელოვნებისა და ისტორიული ნაშთთა დაცვა. „იზო“-ს ხელოვნების განყოფილების ქვე განყოფილებამ მიზნად დაისახა, მოაწყოს გაწწესრიგებული მუშაობა მუზეიმისა და ხელოვნების და ისტორიულ ნაშთების დაცვის საქმეში. ქვე-განყოფილებამ მიიღო საგანგებო ზომები ისტორიულ ნაშთების დასაცავად. „იზო“-ს თანამშრომლებს მიეცემათ დაწვრილებითი კონსტრუქცია და დაევალათ ნაშთების და ძველი ნივთების აღნუსხვა. სახელწიფო მუზეუმის რეორგანიზაცია დაიწყო.

საბინაო ც. განყ. ბრძანება. ყოველ სახლის კომიტეტის თავმჯდომარეს ევალება სისწორით აასრულოს შემდეგი: ბინისა და ოთახების გათავისუფლების დროს, ამის თაობაზე უნდა აცნობოს საბინაო ცენტრ. განყოფილებას საუბნო ქვე-განყოფილებას და საბინაო ცენტრ. განყოფილებას. ნებადაურთველათ ახალი მდგმურის ჩაყენება აკრძალულია.

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატში. ქალაქის ჯანმრთელობის კბილის სექციის სამეურნალო ქვე განყოფილებაში შეუერგენ სამეურნალო დახმარების დაწესებულებათა ორგანიზაციას.

ავტომობილები. სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა დაადგინა: ბათომის საგარეო ვაჭრობის კომისარიატს რიგს გარეშე მიეცეს ავ

რუსეთის კომუნისტური პარტიის მეორე ყრილობა

ამხ. ლენინის სიტყვა პარტიულ მთლიანობისა და ანარქო-სინდიკალისტური გადახრის შესახებ.

ამხანაგებო! მე ვფიქრობ, რომ ამ საკითხის შესახებ ბევრი მსჯელობა არ იქნება საჭირო, რადგან მთელი ჩვენი ყრილობა, ყოველ საკითხზე მსჯელობის დროს, უკვე ეხებოდა იმ თემას, რომლის შესახებაც ახლა ოფიციალური განცხადება უნდა გაკეთდეს პარტიის ყრილობისაგან ე. ი. თვით მთელი პარტიის მიერ. რაიცა შეეხება რეზოლიუციას პარტიის მთლიანობის თაობაზე, უნდა ი ქვას, რომ იგი უმეტეს შემთხვევაში შეიცავს პოლიტიკური მდგომარეობის დახასიათებას, რასაკვირველია, ყველა თქვენთაგანს უკვე ექნება წაკითხული დარიგებული ტექსტი რეზოლიუციისა.

გადავდივარ სინდიკალისტურ და ანარქისტული გადახრის შესახებ შედგენილ რეზოლიუციაზე. აქ ჩვენ წინაშე წამოყენებულია საკითხი, რომელიც ყრილობის დღიური წესრიგის, მე 4 მუხლშია აღნიშნული. ამ რეზოლიუციის მთავარ მომენტს შეადგენს განსაზღვრა ჩვენი დამოკიდებულებისა ზოგიერთ მიმდინარეობისადმი და აზროვნებაში მომხდარი გადახრისადმი. ვხმარობთ „გადახრას“, რადგან ამით ჩვენ ხაზს ვუსვამთ იმ გარემოებას, რომ ჯერ-ჯერობით ჩვენ ვერ ვხედავთ რაიმე საბოლოოდ გამოკვეთილ ფორმას ამ გადახრისას, ვერაფერს გარკვეულსა და მთლიანს, არაძედ მხოლოდ დასაწყისს ისეთ პოლიტიკური მიმდინარეობისას, რომელიც შეუძლებელია დარჩეს პარტიის შეფასების გარეშე.

„მუშათა ოპოზიციის“ მიერ წამოყენებულ თეზისებში არის შემდეგი მუხლი: „სახალხო მეურნეობის მმართველობის ორგანიზაცია ეკუთვნის ყრილობას სრულიად რუსეთის მწარმოებელთა, რომელნიც შეკავშირებულნი არიან პროფესიონალურ ბწარმოებელთა კავშირებში და რომელნიც ირჩევენ ცენტრალურ ორგანოს—გ მგეს რუსეთის მთელი სახალხო მეურნეობისას“. ჩვენ რამოდენიმე ჯერ მო ვიხდა ამ ყრილობაზე ხსენებულ პუნქტის შესახებ ლაპარაკი. მე მგონია ჩვენ უკვე სათანადოთ გამოვაშკარავეთ რომ ამ პუნქტის დაცვა ეხგელსის იმ განმარტებაზე მითითებით, სადაც ბაასია მწარმოებელთა გაერთიანებაზე,—შეკავშირებაზე, ყოვლად შეუძლებელია რადგან აშკარაა, რომ იქ ბაასია კომუნისტურ საზოგადოებაზე, სადაც კლასები უკვე აღარ არსებობენ, რასაც ამტკიცებს აგრეთვე ხსენებული დებულების მისი სხვა სათანადო ნაწერებთან შედარებაც, ეს გარანტია ყველა ჩვენთაგანისათვის უდავოა. როდესაც საზოგადოებაში ადგილი აღარ ექნებათ კლასებს, მაშინ ამ საზოგადოებაში დარჩებიან მხოლოდ მწარმოებელნი—მომუშავენი, აღარ იქნებიან არც მუშები და არც გლეხები. და ჩვენ ძალიან კარგათ ვიცით მარქსისა და ენგელსის ყველა ნაწერებიდან, რომ ისინი საოცარი გარკვეულობით საზღვრავენ იმ პერიოდს სადაც კლასები არსებობენ და სადაც ისინი უკვე აღარ იქნებიან. მარქსი და ენგელსი შეუბრალებლად დასცინოდენ ისეთ წარმოდგენას, რომელიც გულისხმობდა კომუნიზმამდის კლასების მოსპობას და მუდამ იმას ამბობდენ, რომ მხოლოდ კომუნიზმი მოსწავებს კლასების უარყოფასო

ჩვენ მივედით ისეთ მდგომარეობამდის, როდესაც პირველად დავვით პრაქტიკულათ საკითხი კლასების მოსპობის შესახებ და გლეხურ ქვეყანაში ჩვენ დაგვრჩა ორი მნიშვნელოვანი კლასი,—მუშები და გლეხობა. ამასთან ერთად

ჩვენ ამ მოსაზრებიდან ამ ეტაპზე ვიბრძოლეთ ანარქიზმის ფანტაზიურ ბრძოლა ... ეს ... ეს ... ...

ტომობილები სატრანსპორტო საჭიროების დასაკმაყოფილებლად.

სამხედრო ოსეთის გზა. ლეჩხუმისა და რაჭის მაზრებთათვის სურსათსანოვაგის მიზიდვის გაუმჯობესობის მიზნით სახელმწიფო აღმშენებლობის კომიტეტმა მიიღო სასწრაფო ზომები სამხედრო ოსეთის გზის შესაკეთებლად. გაცემულია აგრეთვე ტელეგრაფით განკარგულება ზუგდიდ ახალსენაკის გზების შეკეთების შესახებ.

შრომის სკოლის ნამუშევარი. გაიმართა შრომის სკოლის ნამუშევართა გამოფენა, რომელიც არსებობს ს. ვ. არღუთინსკის სკოლასთან (დიდი მთავრის ქ. № 109). მოწაფეების და ფრებელის კურსელ ქალთა ნამუშევარნი, მონტესორის სისტემით შესრულებული, კარგ შთაბეჭდილებას სტოვებენ. არის მრავალი ნამდვილი მხატვრული ნამუშევარი, განსაკუთრებით კარგია ხალიჩის საქსოვ სახელოსნოს ნამუშევარი, რომელიც არსებობს სკოლასთან. აგრეთვე ის ნამუშევარიც საგულისხმოა, რომელიც მოწაფეთა ექსკურსიის შედეგია. შრომის პრინციპი, რომელიც ამ სკოლაში დაარსებიდანვე ტარდებოდა მოწაფეთა მუშაობაში, უფრო გამტკიცდა და გაღრმავდა. გამოფენა დამწეთა შორის დიდ ინტერესს იწვევს. გამოფენა 4 ივნისს დაიხურება.

ბუხჰალტერიის საზაფხულო კურსები. ივნისის 6 ფილოიანის კომერციულ კურსებთან გაიხსნება ბუხჰალტერიის საზაფხულო კურსები. წითელ არმიელებს უფასოთ მიიღებენ.

თიგის დამზადება. სასურსათო სახალხო კომისარიატის კოლეგიამ თივის დამზადების საქმე მთელ რესპუბლიკაში, რამოდენიმე რაიონის გარდა, გადასცა ჯარს.

კონსტანტინეპოლის ბაზარზე. მოქალაქე ქებაძემ საქართველოს რევკომს შემდეგი წერილით მიმართა: მოვალეობათ მიმაჩნია გავაშუქო საქერბოროტო ეკონომიური საკითხი: ამ ჟამათ კონსტანტინეპოლის ბაზარზე აუარებელი ფქვილი, შაქარი, მანუფაქტურა და სხვა საქონელია, რომელთა ფასებმაც კონკურენციის გამო ძლიერ დაიწიეს. ნება დართულია საქონლის გატანა, ბლოკადა არ არსებობს. საქონლის გამოტანა შეუძლიანთ, როგორც კერძო ვაჭრებს, ისე საგარეო ვაჭრობის განყოფილებას. საჭიროა მხოლოდ, რომ სამაგიეროთ გაიგზავნოს ჩვენი ნედლი მასალა.

პარტიული ცხოვრება

სენაკი.

17 მაისს სენაკის სამაზრო პოლიტბიუროს დარბაზში მოხდა ხელმეორედ კრება პოლიტბიუროს თანამშრომელ კომუნისტების წევრების და კანდიდატებისა. კრების დღის წესრიგში იყო საკითხები:

1) სისტემატიური მორიგეობა სამკითხველოში პარტიული ანბანგებისა.

2) იმ მოსამსახურე პირთა შესახებ, რომელნიც იმყოფებიან პარტიის გარეშე და დღეიდგან კი სურვილი აქვთ სულით და გულით ემსახურონ არსებულ პარტიას.

3) საკითხი სისტემატიურად გაზეთბრიშურების წამკითხავთა არჩევის შესახებ. შეტანილი იქნა საკითხი ინტერნაციონალის სიმღერის შესახებ. კრების თავმჯდომარედ იქნა არჩეული ამხ. ბათლომე წოწონავა, მდივნად იასონი ნადარაია. მომენტის შესახებ მოხსენებას აკეთებს პასუხის გებელი მდივანი კომ. ჩეიკისა ამხ. ლავრენტი ჯანჯღავა.

პირველი საკითხის შესახებ კრებამ დაადგინა: რაკი ყოველივე ამხ. მოვალეა დანიშნულ დროს იმორიგეოს სამკითხველოში, ამისთვის უნდა იქნეს შემოღებული მორიგეობა, მორიგეობის დრო განისაზღვრა: დილის 9 საათიდან დღის 2 საათამდე და საღამოს 4 საათიდან 8 საათამდე, რაზედ ყველა ამხანაგები თანხმობას გამოსთქვამენ.

მეორე საკითხის შესახებს კრებამ მოახდინა აღიარება ამ ამხ. როძლებაც სურთ პარტიაში მუშაობა. რიცხვით 28 დადგინა: თანახმად ინსტრუქციისა მიღებული იქნება პარტიაში კანდიდატებათ, მხოლოდ ის, რომელიც ორი ძველ პარტიულ ამხ. რეკომენდაციას წარმოადგენს.

მესამე საკითხი გადაწყდა იმით, რომ არჩეული იქნენ ამხ. 1. ლავრენტი ჯანჯღავა. 2. იასონ ნადარაია, 3. ირაკლი ლომია, 4. გრიშა ლომია 5. ვლადიმერ მირცხულავა და 6. სერგო ჭავჭავაძე, ჟურნალ-გაზეთების და ბროშურების სისტემატიურ წამკითხველებათ.

ინტერნაციონალის სიმღერის სწავლის შესახებ კრებამ დაადგინა, მოეთხოვოს სამაზრო პარტკომს ისეთი ხელმძღვანელები, რომლებიც შეასწავლიან ამ სიმღერას.

სენაკის სამაზრო პოლიტ-ბიუროს კომ. მჩანაანახ. პასუხისმგებელი

მდივანი: ლ. ჯანჯღავა.

დ. ჩხარი.

შაბათს, 21 მაისს შესდგა ჩხარის კომ. პარტიის წევრთა და კანდიდატთა კრება. კრების დანიშნულება იყო ბროშურების წაკითხვა და ახსნა ახალ კანდიდატებისათვის. დაესწრნენ თითქმის ყველა წევრები. წაკითხულ და განხილულ იქნა **პროგრამა**, რუსეთის კომ. პარტიისა. ყოველ საგულისხმო წინადადებებს განმარტებას აძლევენ ძველი წევრები, ყველას გასაგებათ. დასასრულს კრება დაიშალა ნასიამოვნები.

„აჭაურთა ხანი".

მუშათა ცხოვრება

ფოსტა-ტელეგრაფის და ტელეფონის მუშა-მოსამსახურეთა ცხოვრებიდან.

როდესაც რუსეთის დიდი რევოლიუციის სიძლიერემ დაამხვრია მონარქიული თვითმყრობელობის ტახტი და მთელმა მშრომელმა მასამ აიფრიალა წითელი დროშა მაზვრალთა განთავისუფლებისა, ამ საერთო ფერხულში ჩაება ფოსტა-ტელ. და ტელეფონის მშრომელი ხალხიც.

ამათ ერთ წუთსაც არ დუშვიათ წითელი დროშა და მუდამ მედგრათ იდგენ თავის პოზიციებზე, იომენდენ ყოველივე გასაჭირს და თავისი შუგნებით იზადებდენ კეთილ მომავალს.

დღეს უკვე საქართველოს ფ.-ტ. მშრომელი ხალხი ხელმეორეთ არის იმ აღმასრულებელ კომიტეტების წინაშე, რომელიც მენშევიკურმა მთავრობამ გააუქმა.

აღმასრულებელი კომიტეტი თავის სიფხლით უნდა ედგას დარაჯათ თავის ამრჩევლებს, უწყობდეს ხელს მათ განვითარებას, და ებრძოდეს ყოველ ჯვარედინზე ჯერ კიდევ არსებულ უსამართლობას. ფ. ტ. მშრომელი ხალხი რასაკვირველია ამ კომიტეტებით ვერ

ვალობისა. ამ ტომ ბისი დაითავრება ამ გვარათ—მოიპოს ამ საკითხზე დისკუსია და მეტი არაფერიო, არ იქნებოდა სამართლიანი. ძაგრამ ერთია თეორიული დისკუსია და მეორეა—პარტიის პოლიტიკური ცხოვრება და პოლიტიკური ბრძოლა. ჩვენ არ წარმოვადგენთ დისკუსიის კლუბს. გამოცემა კრებულებისა, სპეციალური ნაშრომებისა რასაკვირველია ჩვენ ადვილათ შეგვ ძლია და გამოვცემთ კიდევაც, მაგრამ, პირველ ყოვლისა ჩვენ გვ ხდება ბრძოლა საშინლად მძიმე პირობებში და ამიტომაც გვჭირდება რაც შეიძლება მეტი გაერთიანება. თუ ამასთან ერთად პოლიტიკურ დისკუსიაში და პოლიტიკურ ბრძოლაში შემოჩრილი იქნება ისეთი წინადადება, როგორც სრულიად რუსეთის მწარმოებელთა ყრილობის ორგანიზაციაა, მაშინ ჩვენ საშუალება არ გვექნება ძმურად და ერთად ვწარმოვოთ ბრძოლა, რადგან ეს არ არის ის პოლიტიკა, რომელიც ჩვენ დავსახეთ მიზნათ რამოდენიმე წლის მუშაობისათვის. პირიქით ეს პოლიტიკა შეაფერხებდა პარტიის მთლიან და მხრე მუშაობას, ამასთან ეს პოლიტიკა არა მარტო თეორიულად არ არის სწორი, არამედ ხწორადაც ვერ საზღვრავს დამოკიდებულებას კლასებს შორის ე. ი. იმ ძირითად და არსებით გარემოებას, ურომლისოდაც მარქსიზმი წარმოუდგენელია და რომელზედაც გარკვეული რეზოლიუციაა გამოტანა კომინტერნის მეორე ყრილობამ. ამ ჟამად ისეთი მომენტი არსებობს, როდესაც უპარტიობის სტიქია უქვემდებარდება წვრილ ბურჟუაზიულ მიდრეკილებას, რომელიც თავისდათავად რუსეთის თანამედროვე მდგომარეობის მიხედვით აუცილებელ მოვლენათ ხდება. ჩვენ არ უნდა დაგვავიწყდეს ის გარემოება, რომ შინაგანი საშიშროება, ზოგიერთ შემთხვევაში უფრო დიდია ვინემ დენიკინის და იუდენიჩის და ამიტომაც უნდა გამოვიჩინოთ უფრო მეტი ერთ-

---

სულოვნოა ანა მა ტი ფი ალურად, ანამედ აოსგ თ ადაც. ასეთი ერთსულოვნობის შეს ქმნ ლად კი ჩვენ ჩვენ ვერ ავუხ ვ ვ წ მოყენებულ რეზოლიუციას.

ზემდეგ, ძალიან მნიშვნელოვანათ მიჩნია მეამ რეზოლ უციის მე ვ მუხლი, რომელიც იძლევა ჩვენი პროგრამის განმარტებას,—განმარტებას აუთენტიურს ე. ი. ისეთ განმარტებას, რომელიც გამომდინარეობს ავტორისაგან; მისი ავტორი ყრილობაა და ამიტომაც ყრილობამ უნდა მისცეს მას ისეთი განმარტება რომელიც ბოლოს მოუღებდა ყოველგვარ არევ-დარევას და უფრო კი იმგვარ თამაშს, რომელსაც ჩვენი პროგრამის ნიადგზე აწარმოებენ. ყრილობის სახელით, რომელიც ამტკიცებს პროგრამასა და რომელიც მასთან პარტიის უმაღლესი ორგანოც არის, ერთხელ და საბოლოოდ უნდა ითქვას: „აი როგორ გვესმის ჩვენ ეს პროგრამა". ვიმეორებ თეორიული კამათი ამით არ წყდება. პროგრამის შეცვლის შესახებ წინადადება შეიძლება იქნეს შემოტანილი; ამის წინაადმდეგი არავინ იქნება. ჩვენი პროგრამა არ მიგვაჩნია იმდენათ უნაკლულოთ შედგენილი, რომ მასში რაიმე ცვლილება არ იყოს შესატანი, მაგრამ ჩვენ ამ ჟამად ფორმალური წინადადებები არა გვაქვს, და მის გარკვევისათვის და განმარტებისათვის სათანადოთ არ გვიმუშავნია. დაკვირვებით თუ წაკითხავთ ამ პროგრამას, ჩვენ იქ ვნახავთ შემდეგს: „პროფესიონალური კავშირები უნდა მივიდენ ფაქტიურ შეჯგუფებამდის და სხვა". უნდა მივიდენ ფაქტიურ შეჯგუფებამდის—ეს ხაზგასასმელი გარეობაა. ზევით კი ჩვენ ვკითხულობთ: „პროფესიონალური კავშირები, თანახმად კანონისა, არიან მონაწილენი წარმოების როგორც ადგილობრივი, ისე ცენტრალურ მმართველი ორგანოებისა". ჩვენ ვიცით, რომ კაპიტალისტური წარმოება, მოფ-

---

ლოს ამოწურავე ძალ ყების დახმარებით, იქმნებოდენ ათეული წლების განავლობაში. ანუ თუ ჩვენ იმდენათ გავბავშვდით, რომ შეგვიძლია ვიფიქროთ რომ უკიდურესი გაჭიანურების ხანაში, ქვეყნის განადგურების ჟამს, სადაც მუშები უმცირესობას შეადგენენ, დ ქანკულ და სისხლისაგან დაცლილ პროლეტარული ავანგარდითა და ბლეხური უმრავლესობით ჩვენ შეძლებთ ასე საჭიროთ დავამთავროთ ეს პროცესი. ჯერ ხომ ჩვენ ძირითადი საფუძველიც არ ჩაგვიყრია, ჩვენ ძხოლოდ გაბოცდილების წყალობთ ვადგენთ ამ გეგმას თუ როგორ უნდა ვწარმოვოთ წარმოების მმართველობა პროფესიონალურ კავშირებისა მონაწილეობით. ჩვენ ვიცით, რომ უმთავრეს და ბრძოლებას—გაჭირება წარმოადგენს არ არის მართალი თითქოს ჩვენ არ ვიზიდავდეთ მასსებს, პირიქით სულ პატარა ტალანტიც კი მუშათა წრეებში ჩვენის მხრით იწვევს გულწრფელ ყოველ მხრივ დახმარებას. საჭიროა მხოლოდ მდგომარეობა ოდნავათ მაინც გაუმჯობესდეს. ჩვენ გვჭირდება ერთი ან ორი წლის დასვენება შიმშილობისაგან და მეტი არაფერი. ისტორიული თვალსაზრისით ეს ძლიერ პატარა ვადაა, მაგრამ ჩვენს პირობებში კი ძლიერ დიდი. ერთი ან ორი დღით შიმშილობისაგან დასვენება, ერთი ან ორი დღით სითბური მასალის ნორმალურად უზრუნველყოფა, რომ ფაბრიკებმა იმუშაონ და ჩვენ მივიღეთ მუშათა კლასისაგან ასჯერ მეტ დახმარებასა და მათ წრეშიდაც უფრო მეტი ტალანტები გამოჩნდებიან. არავის არც შედის და არც შეუძლია შეიტანოს ეჭვი ამაში. ახლა ჩვენ არა გვაქვს ეს დახმარება, მაგრამ არა იმიტომ თითქოს ეს ჩვენ არ გვინდოდეს. ჩვენ ყველაფერს, რისი გაკეთებაც კი შეიძლება ვაკეთებთ, ამ სთვის არავის არ შეუძლია სთქვას, რომ მთავრობამ, პროფესიონალურ კავშირებმა, ან პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა გაუშვა ამ მხრივ რომელიმე შესაძლებლობა. მაგრამ ჩვენ ვიცით,

---

რომ გაჭ ვ ება აუ ტ ხელია, რომ ყველგან შიშილობა და სიღატაკე და ძლიერ ხშირად ამ ნიადაგზე იბადება მასების პასიურობა. არ უნდა შეეშინაოს უბედურებასა და ბოროტებას ნამდვილი სახელი დავარქვათ. აი რა აფერხებ მასებში ენერგიის გაღვივებასა და გაძლიერებას. ასეთ პირობებში ცდა იმისა, რომ პროგრამის სიტყვები:-„პროფესიონალური კავშირები უნდა მივიდენ შეჯგუფებამდის",—როდესაც ჩვენ ვ ცით, ტატისტიკიდან, რომ 60 პროც. მუშებისა სამართველოებში სხვიდან, ცდა ამ სიტყვების, შლიაპნიკოვის სებურად განმარტებისა—ყოველად ფაიმოუდგენელია, აუტენტიური განმარტება გვაძლევს ჩვენ საშუალებას შეუკავშიროთ ერთმანეთს აუცილებელი ტაქტიკური ერთსულოვნება და მთლიანობა. აგრეთვე აუცილებელ დისკურსს თავისუფლებას, რაიც რეზოლიუციის დასასრულში არის აღნიშნული. რას გვეკარნახებს რეზოლიუცია? (კითხულობს პირველ მუხლს). განა თქვენ ვერ ხედავთ, ამა თუ იმ ფორმის აგიტატორობა და პროპაგანდისტობა, განსხვავებას მებრძოლ პარტიებში შინაგან იდეურ პროპიგანდასა და სპეციალურ ნაშრომებში და კრებულებში გამოთქმულ აზრთა სხვადასხვაობის შორის? მე ვფიქრობ, რომ ამ განსხვავებას შეამჩნევს ყოველი ადამიანი, ვისაც კი სურს ჩაუკვირდეს ამ რეზოლიუციას. და ჩვენა გვწამს, რომ ცენტრალური კომიტეტი, რომელშიც ჩვენ შეგვყავს იმ ფრთის წარმომადგენელნიც, რომელზედაც აქ არის ლაპარაკი, ის წარმომადგენელნიც დაემორჩილებიან პარტიულ ყრილობის დადგენილებებს ის, როგორც ყოველი შეგნებული, გაწვრთნილი-პარტიის წევრი; ჩვენ გვწამს, რომ ცენტრალური კომიტეტი ამ განსხვავებას გამოაშკარავებს განსაკუთრებულ მდგომარეობის შექმნის გარეშე. ვისაც აინტერესებს დაწვრილებით შეიწავლოს ენგელსიდან ციტატები—ბატონი ბრძანდება—ხელს არავინ შეუშლის, არიან

თეორეტიკოსები, რომელნიც ყოველთვის მისცემენ პარტიას საჭიროებისა ჩ ევას. ეს აუცილ ლ ად საჭიროა. მაგრამ განა ეს ორ პლატფორმის ბრძოლას ნიშნავს—შეიძლება ამის აღრევ? ამას ვერავინ ვერ არევს ერთმანეთში, თუ კი ძალ სულს ჩაიხედოს ჩვენ პოლიტიკურ მდგომარეობაში. ხელს ნუ შეუშლით ჩვენ პოლიტიკურ მუშაობას, განსაკუთრებით ა ეთ ცუდ პირობებში, მაგრამ ნურც თავს გაახებებთ მეცნიერულ კვლევა—ძიებას. თუ ამბ. შლიაპნიკოვი, ძაგალითად, თავისი ნაშრომი დაძატებათ, რომელიც მან ახლახან გამოუშვა და სადაც იგი ეხება თაკის რევოლიუციონერ ი ძოლას ჯერ კიდევ არალეგალურათ არსებობის დროს, გამოუშვებს ახალ ნაშრომს, მოსვენების დროს დაწერილს, სადაც იქნება ახალ ზ ი ცნება „წარმოებლისა"—ქვეთ ინებოს და დასწეროს. ხსენებული რეზოლიუციაკ ჩვენ გამ ჯ ვ ადგება ბად და ხიდა. ჩვენ გაგხსენით ძლ ერ ფაოთო და თავ ი უფალი დ ი კუსიის, „ძუშათა ოპოზ ი კიის" პლატფორმა იმე ვ ბოდა პარტიის ცენტ ალურ ორგანოში 250,000 ეკზ ე ბ ლიარით, ჩვენ ავ სწონეთ იგი ყ ველ მხ ი ვ და ყ ველგვარათ, ჩვენ ვაწ რ მოებდით ა ი ჩ ვ ენ ამ პლ ტ ფორმის ხ ი ადაგზე, დ ა ბ ლოს ჩ ვ ენ ძ ოყ ი წ ვ ი ეთ ყ რ ილ ო ბ ა, რ ო მ ე ლ ი ც ა ხ გ ა რ ი ა შ ს უ ფ ვ ს ს ა ბ ო ლ ო ო დ ფ ო ლ ი ტ ი კ ურ დ ი ს კ უ ს ი ი ს ა ვ ა ნ ა

განყოფილების მიერ უკვე მიღებულია ზომები.

ჯანმრთელობის განყოფილების მიერ, დაარსდა ახალი საავადმყოფო, სანკურნალო და საფერშლო პუნქტები მაზრის მოწყვეტილ კუთხეებში.

მდიდარ მთიულეთის ცენტრში, სოფ. ახალგორში, უკვე დაიწყო ტყავეულობის დამუშავება და გაიხსნა საქონლისა და ეტლების სართავ-საკაზმავი სახელოსნო. დაიწყო უკვე მუშაობა, მიუდგომელ კუთხეებში, გზების გასაყვანად და ხიდეებისა და ბოგირების შესაკეთებლად აი ის ნამუშევარი, რომელიც ერთი თვალის გადავლებით შეიძლება აღინუსხოს რევკომის ნამოღვწარიდან, ამ მცირე ხნის განმავლობაში.

ეს, მართალია, მას დიდი სამუშაო რჩება გასაკეთებელი, მაგრამ ყველა ამის დასაძლევად თავდებია ის გატაცებული საქმის სიყვარული და თავდადებულება მშრომელ ხალხის წინაშე, და ნაკისრ მოვალეობის პასუხისმგებლობა, რომლითაც გამსჭვალულია რევკომის ყოველი ეს წევრები და თანამშრომლები.

ადგილობრივ რევკომს აგრეთვე ასულდგმულებს ის რწმენაც, რომ ყველა მომწიფებულ საკითხთა გადაჭრაში, რომელიც დაკავშირებულია მშრომელ მასის საკეთილდღეოდ, საბჭოთა რესპუბლიკის მთავრობა მშობლიურ ყურადღებას არ მოაკლებს და თავისი დახმარებით, ერთი ათად განამტკიცებს ამ მაზრაში უკვე ამოძრავებულ ძალებს.

მგზავრი.

ქ. სურამი.

სხვა ქალაქთა შორის ქ. სურამიც ჩაება დიდ შრომა-მუშაობაში მშრომელთა ცხოვრების გასაუმჯობესებლად და ახალ ძალა-უფლების განსამტკიცებლათ. ქ. სურამი კაიხანია მოკლებული იყო ლამით სინათლეს. ახალ ძალა უფლების ქ. სურამში მოსვლისთანვე უწინარეს ყოვლისა ამუშავდა ელექტრონის სადგური და განათდა სურამი ელექტრონის სინათლით; აი ეს ერთი პირველი საქმე, მაგრამ დიდ მნიშვნელოვანი, ამან დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ხალხზე, ზეჰქონა მათში სიხარული და რწმენა, რომ საბჭოთა ხელის უფლება არა ნგრევას და განადგურებას მოასწავებს, როგორც ამას ჩასძახოდა ხალხს ძველი მთავრობა, არამედ პირველივე დღიდან ამშენებლობას იწყებს, მშრომელთა საკეთილოთ და საბედნიეროთ.

საფეიქრო სკოლა, რომელიც ძველ მთავრობის დროს არაფერ ყურადღებას იპყრობდა, იყო მიყუჩებული, ლაფავდა სულს და ხალხში არაფერ ინტერესს იწვევდა; დღეს სულ სხვაა. ძველი გამოუსადეგარი სკოლა გაუქმებულია, საფეიქრო საქმე განახლებულია, მომატებულია მომუშავენი და საქსოვი დაზგები, მსურველნი მუშაობის ბევრია. მშვენიერათ ქსოვენ შალს და ახლო მომავალში მიეწოდება ყველა რევკომის თანამშრომლებთ ხელ მასაწდომ ფასებში. ამ საქმემაც დიდი ყურადღება მიიქცია მცხოვრებთა მხრივ: მოდიან სკოლაში და გამოსთქვამენ სურვილს ქსოვის შესწავლისას.

ამის გარდა სურამის რევკომმა შეიძინა და მოიტანა ელექტრონ ს წისქვილი, გახსნა და დაამუშავა საზეინკალო, შეადგინა მოსამსახურეთა შორის მებოსტნეთა კომუნა, რის დახმარებით დახნა და დათესა სიმინდი, კარტოფილი და სხვა მწვანილეულობა.

რევკომმავე მოაწყო საბჭოთა სასადილო, საცა 200 კაცამდე, რევკომის თანამშრომელნი, სადილობენ. გამართა საბჭოთა საპარიკმახერო, აბანო, განზრახულია ფეხსაცმელების სახელოსნოს გახსნა და მრავალი კიდე სხვა საქმის გაკეთება, თუ ამას წინ არ აღუდგა ფეოდალიური დაბრკოლებანი.

მათ გარდა რევკომმა არა ნაკლები ყურადღება მიქცია აგრეთვე მეფუტკრეობის დარგს; ქალაქი სურამი და მისი რაიონი დაწყებული თიოქმის ქ. თბილისიდან თავის ბუნებით: ჰავით და ყვავილეულობით საუკეთესო და მოხერხებული ალაგია მეფუტკრეობის განვითარებისათვის. მიუხედავათ ამისი მეფუტკრეობა მცირეოდა განვითარებული. სურამის რაიონში 50 მეფუტკრეა და ყოველ 300-მე ფუტკრის სკა, ეს რიცხვი ეფრო დიდი იქნებოდა, რომ სოფლის მშობელნი თიფლის ამოღების დროს ფუტკარს არ აღჩობდენ წყალში, ან გაყრიდნენ მაინც. ამას რევკომმა მიქცია შესაფერი ყურადღება; ამ სი მეცადინეობით სურამში დაარსდა მეფუტკრეთა საზოგადოება, რომლის სამოქმედო განისაზღვრება შემდეგი დაბა ქალაქები: გომი-ალი-ბერათხევი, ს.—ხუნევი,—მარელისი,—სუმბათოვი, ხვისი და წრომი. ამ საზოგადოების მიზანია ბრძოლა ფუტკრის ავადმყოფობის წინააღმდეგ, გავრცელება მცხოვრებთა შორის მეფუტკრეობისა—მისი მოვლის სწავლა და მოწყობა ქ. სურამში საჩვენებელ საფუტკრისი.

ამ მიზნით რევკომის მიერ 15 ამა მაისს მოწვეულ იქნა კრებაზე რაიონის ყველა მეფუტკრე. კრებას დაე წრო 28 მდე პირი, კრება გახსნა რევკომის თავმჯდომარემ ამხ. აკოფაშვილმა: აუხსნა დანიშნულება მათი მოწვევის მიზანი და მოუწოდა ამ საქმის გაუმჯობესებისათვის შესაფერი შრომა და მეცადინეობა

და საზოგადოების მიერ კომუნალურ საფუტკრის მოწყობის საჭიროება. კრების თავმჯდომარეთ არჩეულ იქმნა ფუტკრის დარგის კარგი მცოდნე მეფუტკრე ამხ. ტერ-გრიგორიანცი მდივნათ ამხ. კ. ქურდევანიძე, ხანგრძლივი მსჯელობის შემდეგ კრებამ შემდეგი რეზოლიუცია გამოიტანა: მიიღო რა მხედველობაში, რომ ბოლო დროს მეფუტკრეობა ქ. სურამში და მის რაიონებში საგრძნობლად შემცირდა ერთი მხრივ ფუტკართა ავადმყოფობის (სიმყუის) გამო და მეორე—ზოგიერთი მეფუტკრეების ამ დარგის უცოდინრობით, რის გამო შარშანდელი ფუტკართა ძირების რიცხვი შედარებით წელიწადლეთან ნახევრათ შემცირდა და რომ ასეთი მდგომარეობა უქ დის მომავალში სურამს რაიონს სრულიად ფუტკართა განადგურებას, თუ რომ ახლავე არ იქნება რადიკალური ზომები მიღებული და რაციონალურ ნიადაგზე დადებული ეს დარგი, გაითვალისწინა რა გარდა ამის დღევანდელი მდგომარეობა, რომელსაც ბაზარზე არ მოიპოვება, ადამიანისათვის საჭირო მასალა, შაქარი, სხვა ტკბილეულობა, აგრეთვე თიფლიც, რომელიც დაახლოვებით გასწვდა შაქრის მაგივრობას, თუ რომ მეფუტკრეობა გავრცელებული იქნებოდა, დაადგინა დაარსებულ იქმნას ქ. სურამში, სურამის და მის რაიონში გომიდან მარელისამდე, მეფუტკრეთა საზოგადოება. მთავარი მიზანი ამ საზოგადოებისა იქნება გავრცელება მცხოვრებთა შორის ფუტკრის მოვლის ცოდნისა, ბრძოლა ფუტკართა ავადმყოფობის წინააღმდეგ და მოწყობა ქ. სურამში კომუნალურ საჩვენებელ და საწავლო საფუტკრისი. საზოგადოების პრეზიდიუმში არჩეულ იქმნენ შემდეგ პირნი: თავმჯდომარეთ ი. ვ. ტერ-გრიგორიანცი, მის ამხ. მ. ი. მურვანიშვილი, ლ. ს. ბაგდანოვიჩი, მდივნათ კ. გ. ქურდევანიძე და მოლარეთ შ. გ. როსტომოვი. მეფუტკრეთა ინსტრუქტორათ, როგორც ამ დარგის კარგი მცოდნე მოწვეულ იქმნა ი. ტერ-გრიგორიანცი. მეფუტკრეთა საზოგადოების კომიტეტი უკვე შეუდგა მუშაობას: იშოვა შენობა ფუტკარის ბინის საგნების საწყობისათვის და სახელოსნოსათვ ს. ნერსეს ლოტოევის ბაღში გაჰმართა კომუნალური საფუტკრე, არის ჯერ ჯერობით 20 სკა. მეცადინეობა სწარმოებს ყოველ დღე ინსტრუქტორის ტერ-გრიგორიანცის ხელმძღვანელობით, მოწვეულ 28 კაცია, მეცადინეობენ მეფუტკრეებიც.

ასე ამ რიგად ქ. სურამში გაცხოველდა მხურვალე მუშაობა თითქმის ცხოვრების ყოველ დარგში. უსურვებთ დიდი ნაყოფ მოეტანოს ამ ფრიად სიმპატიური და მშრომელთა საკეთილდღეო დაწყებულ საქმეებს.

ა.

ხაშური.

კვირას, 22 მაისს ადგილობრივ მუშათა კლუბში შესდგა ფართო მიტინგი. მიტინგზე დაესწრენ ახლო სოფლებიდან ჩამოსული გლეხები და აგრეთვე ადგილობრივი მუშები. ინტერნაციონალის დაკვრით მიტინგი გახსნა ამხ. ლ. გოგოლაძემ. მომენტზე გააკეთა მოხსენება ამხ. ა. მაისურაძემ, რომელიც ვრცლათ შეეხო დღევანდელ საერთაშორისო მდგომარეობას და აღნიშნა საბჭოთა ხელისუფლების სიდიადე. შემდეგ, რევკომის სახელით ილაპარაკა ამხ. ლ. ქურდაძემ. ილაპარაკეს აგრეთვე მ. ცინცაძემ, ებანოიძემ, ს. ბარბაქ ძემ და ძ.ძამიამ. უკანასკნელთა სიტყვები ნამდვილ გლეხისა და მუშის მხურვალე ტაშის ცემით იქმნა დაჯილდოებული. დასასრულ დამსწრეებმა ერთხმად მიიღეს შემდეგი რეზოლიუცია: მოვისმინეთ რა მოხსენებები ამხანაგების 22 მაისს საზოგადო მიტინგზე, ჩვენ, ხაშურის რაიონის გლეხები და მუშები ვიზიარებთ ყოველივე გამოთქმულ აზრებს და ნათლად ვაღიარებთ, რომ ერთად ერთი ხსნა მუშისა და გლეხისა ბურჟუაზიის ბასრ ბრჭყალებიდან, არის საბჭოთა ხელისუფლების განხორციელებაში. ამიტომ ჩვენ სალამს ვუძღვნით საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკის ხელმძღვანელთ და ფიცსა ვსდებთ, რომ არ დავზოგავთ ჩვენს ენერგიას და სიცოცხლეს საბჭოთა რესპუბლიკის დაცვისათვის.

გაუმარჯოს საქართველოს მუშურ-გლეხურ მთავრობას!

გაუმარჯოს რუსეთის სოციალისტურ ფედერატიულ საბჭოთა რესპუბლიკას და მის ძლევამოსილ წითელ არმიას!

გაუმარჯოს მესამე კომუნისტურ ინტერნაციონალს!

ბ. ბ.

დ. ჩხარი.

არც ერთი კუთხე, არ უნდა იყოს ისეთ გაჭირვებაში, როგორც არის დ. ჩხარი და მისი ახლო მახლო სოფლები. შარშანდელმა მოუსავლობამ და ამასთანავე მენშევიკებისაგან გამოწვეულმა უანგარიშო ომმა უფრო ხელი შეუწყო ამ მდგომარეობას. წყაროები, ამ უბედურებისაგან გამოსასვლელი ვერ იქნა გამონახული. დღევანდელი ადგილობ. მთავრობა ყოველ ღონეს ხმარობს, რათა დამშეულ ხალხს მიაწოდოს რაიმე და სიმშილის სიკვდილისგან დაიხსნას, მაგრამ ვერა გახდა. სამაზრო რევკომს მასდის ყოველ დღე მოთხოვნილება, ამა თუ იმ სუსლათის შესახებ, მაგრამ ჯერჯერობით დაჭირებაა და მეტი არაფერი: მაზრიდან ჯერ არაფერი მიულია დაშეულ ხალხს. დაჭირება კი ძლიერ ბევრია, ვნახოთ რას იზამენ მომავალში.

რაკ დრო გადის, მით უფრო აღტენილი ხდება ცხოვრება. ჩარჩ სპეკულიანტებმა მთლად უკიდურეს მოგზამარეობაში ჩააგდეს, ისედაც გაჭირვებული ხალხი. საჭიროა ამას ბოლო მოეღოს, რაც შეიძლება მალე. არავითარი დათმობა და ლმობიერება არ უნდა იქნას დაშვებული. მტერს მტრულათ ამხანაგებო! საჭიროა აგრეთვე ალაგვა ყველა ქურდბაცაცების, დეე გაიგონ, რომ საბჭოთა ხელისუფლება არ მოითმენს ამ.ს. აგრეთვე საჭიროა, ცენტრმა გაუწიოს ანგარიში და დაეხმაროს მეტი ენერგიით ჩხარელ ამხანაგებს.

„აქაურთაგანი.“

წერილი რედ. მიმართ.

ამხ. რედაქტორო!

გთხოვ მახლობელ გაზეთის ნომერში დამიბეჭდოთ ეს განცხადება.

მაშინ, როდესაც რუსეთის ძლევამოსილი რევოლიუციონური პროლეტარიატი გააფთრებულ ბრძოლაში შიაური კონტრ რევოლიუციასთან და ევროპის ბურჟუაზიასთან, წითელ კომუნისტურ დროშის ქვეშ სვედს ბრწყინვალე მომავალს მოშათა და გლეხთა საკეთილ დღეოდ, მაშინ როდესაც საქართველოს მუშებმა ამ პროლეტარიატის დახმარებით გასწყვიტეს მონობის ბორკილი და განთავისუფლდნენ სამუდამოდ ანტანტის ოპკუნებისგან, აი ამ დროს, როდესაც საფუძველი ეყრება მომავალ სოციალისტურ სახელმწიფოს, რ დესაც მუშების და მოშინავე ინტელიგენციის საუკეთესო ნაწილი ჩართულ ა ამ აღმშენებლობითი მუშაობაში, მე როგორც ერთი წევრი მუშათა რაზმისა არ მ.ნდა ჩამოვრჩ ამ ტიტანიურ ბრძოლას და მსურს ჩემი წვლილი, ჩემი ახალგაზრდული ენერგია შევსწირო ამ დიად კომუნისტურ იდეების განხორციელებას. დაჰკრა საათმა, როდესაც ევროპის მუშები რუსეთის ძლევამოსილ პროლეტარიატის დახმარებით დაანგრევენ კაპიტალის ბასტილიას და აღმართავენ წითელ კომუნისტურ დროშას კაპიტალიზმის ნანგრევებზე.

ამის გამო გამოვდივარ ახალგაზრდა „მარქსისტია“ ორგანიზაციიდგან, რომელიც დასცილდა ნამდვილ რევოლიუციონურ მარქსიზმს და ვიღებ კომუნისტურ პარტიის ძირითად მუხლებს.

გრიგოლ დოლიძე.

— საქართ. კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი მოთავსებულია **რუსთაველის პრ., № 22.**

— საქ. კომპარტიის ამიერკავკასიის კომიტეტი—რუსთაველის პრ., 22. ტელ. 5—74.

— 1-ლი რაიონის ბიურო—ჩერკეზიშვილის ქ. 136, ოდესტრი „ნაძალადევი“ ტელ. 1—33.

— მე-2-რე რაიონის ბიურო ბიბლიოთეკის ქ. № 87. ტელ. 5—69.

— მე-3-მე რაიონის ბიურო „ვაგზალი, კახეთის მოედანი. 5—58.

— მე-4-ხე რაიონის ბიურო [illegible] ქ. 29 „მუშათა კლუბის“ შენობაში. 9 [illegible]

**მე-5-